

J. W.

---

146. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego

Niepodległość i Pamięć 16/1 (29), 284-285

2009

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ła” w wykonaniu: Filharmonii im. Romualda Traugutta, Chóru Vars Cantabile, Tatrzańskiej Orkiestry Klimatycznej z Zakopanego oraz aktorów scen warszawskich. Na koncert przyszło ponad 500 osób.

Jednym z kulminacyjnych wydarzeń tych dni było uroczyste otwarcie w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów wystawy pt. „Warszawa w listopadzie 1918 r.”. Na wystawie zgromadzono liczne pamiątki z epoki – pokazujące nie tylko wielkie wydarzenie, jakim było rozbrojenie Niemców i objęcie władzy przez Józefa Piłsudskiego i polski rząd – ale także dzień powszedni mieszkańców Warszawy, poczynawszy od roku 1914. Otwarcia wystawy towarzyszył spektakl pt. „Gdy myślę Ojczyzna” w reż. Jolanty Fijałkowskiej oraz prezentacja książki pt. „Twórcy Polski Niepodległej” z udziałem kilku autorów.

W dniu 10 listopada w Muzeum odbyło się uroczyste zakończenie konkursu dla szkół „Niepodległa” oraz spektakl dla młodzieży „Gdy myślę Ojczyzna” (reż. Jolanta Fijałkowska) oraz spotkanie z cyklu „W marszu do niepodległości”, tym razem poświęcone promocji płyty CD (jako dodatku do nr. 28 „Niepodległości i Pamięci”) z relacjami uczestników i świadków wydarzeń z lat 1898-1921. Spotkanie prowadzili dyr. Muzeum Niepodległości dr Andrzej Stawarz i Zbigniew Mierzwiński.

Dzień 11 listopada uświetnił entuzjastycznie przyjęty przez licznie zgromadzoną publiczność koncert świąteczny w wykonaniu Piotra Palecznego, Kwartetu Prima Vista oraz Henryka Boukołowskiego. Ponadto Krzysztof Mordyński prezentował wystawę „Warszawa w listopadzie 1918 roku” a Jan Engelgard unikatowy zbiór dokumentów związanych z Romanem Dmowskim, pozyskanych przez Muzeum od Fundacji Narodowej im. Romana Dmowskiego. Dni Niepodległości zakończył koncert pieśni patriotycznych „Śpiewy narodowe w Muzeum Niepodległości” w wykonaniu zespołu Monogramista JK. Cieszył się on wielkim uznaniem publiczności, która razem z artystami śpiewała wykonywane pieśni.

Należy dodać, że w ciągu tych kilku dni swoje relacje z Muzeum przekazały liczne media, a Program I Polskiego Radia przeprowadził dwugodzinną audycję na żywo, podczas której relacjonowano wydarzenia dziejące się w Muzeum i przeprowadzono rozmowy z zaproszonymi gośćmi.

J.E.

146. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego

Pierwszym akcentem tegorocznych obchodów wybuchu Powstania Styczniowego był okolicznościowy apel młodzieży szkolnej w dn. 16 stycznia 2009 r. w Bramie Straceń na stokach Cytadeli Warszawskiej, w którym wzięli udział uczniowie SP 30 im. Powstańców 1863 roku w Warszawie. Słowo wstępne wygłosił kustosz Muzeum X Pawilonu Jerzy Wągorzki. Po złożeniu kwiatów pod tablicą memorialną młodzież uczestniczyła w lekcjach muzealnych nt. Powstania Styczniowego w X Pawilonie.

Najważniejszą imprezą były uroczystości w dn. 22 stycznia 2009 r. zorganizowane we współpracy Muzeum Niepodległości ze Stowarzyszeniem Szarych Szeregów – Oddział Warszawski, Stowarzyszeniem Polskich Artystów Muzyków – Oddział Warszawski, Ministerstwem Obrony Narodowej oraz Urzędem Dzielnicy Warszawa Żoliborz. Uczestnicy uroczystości zebrali się pod Krzyżem gen. Romualda Traugutta usytuowanym na miejscu pamiętnej egzekucji członków Rządu Narodowego na południowych stokach Cytadeli Warszawskiej, gdzie w obecności asysty wojskowej 3. batalionu zabezpieczenia Dowództwa Wojsk Lądowych, pocztów sztandarowych (3. Brygada Zme-

chanizowana Legionów im. R. Traugutta z Lublina, 1 Dębliński batalion drogowo-mostowy im. gen. R. Traugutta, Kwatera Główna Związku Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Stołeczna Związku Harcerstwa Polskiego, 105. Warszawska Drużyna Harcerzy im. R. Traugutta oraz Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Mazowsze), harcerzy oraz wielu innych zaproszonych gości nastąpił Harcerski Apel Pamięci zakończony salwą honorową ku czci powstańców 1863 r. Uroczystość prowadził płk Lech Pietrzak, a słowo okolicznościowe wygłosił Jerzy Antepowicz ze Stowarzyszenia Szarych Szeregów. Odbyła się modlitwa ekumeniczna prowadzona przez kapelanów Ordynariatów Wojskowych. Potem fragment wykładu J. Piłsudskiego „Rok 1863” recytował wybitny aktor scen warszawskich Ryszard Bacciarelli. Następnie odbyło się uroczyste złożenie wieńców i wiązanek kwiatów pod wspomnianym Krzyżem przez delegację miejscowych władz, zarówno państwowych, jak i samorządowych, instytucji państwowych i stowarzyszeń, jednostek wojskowych, organizacji harcerskich i innych. Wieńce i kwiaty złożyli przedstawiciele: Prezydenta RP, Marszałka Sejmu RP, Ministerstwa Obrony Narodowej, Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Dowódcy Wojsk Lądowych, Wojewody Mazowieckiego, Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Marszałka Województwa Mazowieckiego, Rady Warszawy, Prezydenta Warszawy, Burmistrza Śródmieścia, 3 Brygady Zmechanizowanej Legionów im. R. Traugutta z Lublina, 1. Dęblińskiego batalionu drogowo-mostowego im. gen. R. Traugutta, Wojskowej Akademii Technicznej, Mazowieckiego Kuratorium Oświaty, Kwatery Głównej Związku Harcerstwa Polskiego, Chorągwi Stołecznej Związku Harcerstwa Polskiego, Muzeum Niepodległości w Warszawie, Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków oraz Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział Mazowsze.

Oprawę muzyczną uroczystości zapewniła orkiestra kompanii reprezentacyjnej Dowództwa Wojsk Lądowych, a oprawę wojskową 3. batalion zabezpieczenia Dowództwa Wojsk Lądowych z Cytadeli Warszawskiej. W dniu 25 stycznia 2009 r. z kolei odbył się w Muzeum Niepodległości uroczysty koncert okolicznościowy „Hej, strzelcy wraz” wg scenariusza i w reżyserii Jerzego Antepowicza. W programie znalazły się pieśni i poezja z okresu Powstania Styczniowego. W koncercie, poprzedzonym słowem wstępnym Dyrektora Muzeum Niepodległości dr. Andrzeja Stawarza, wystąpili: Aleksandra Bubicz – sopran, Jerzy Antepowicz – tenor, Robert Mojsa – tenor, Ryszard Bacciarelli – recytacje oraz Maciej Baranowski – akompaniament. Warto podkreślić, że wszyscy wykonawcy wystąpili społecznie.

Z ramienia Muzeum Niepodległości w przygotowanie tych imprez byli zaangażowani pracownicy Działu Edukacji i Promocji oraz zespół merytoryczny Oddziału – Muzeum X Pawilonu.

J.W.